

Tittel	Posisjonspapir om gjenvinning
Saksansvarlig	Thoralf Thorsen og Axel Hammer
Dato	14. mai 2011
Vedtatt i Utvalg	14. mai 2011
Vedtatt i Styret	

Dette er saken:

- Norsk Industri definerer avfall som ressurser på lik linje med naturressurser.
- Gjenvinningsindustrien foredler avfallsressurser til ny råvare, og disponerer fraksjoner som ikke lar seg gjenvinne på en bærekraftig måte.
- En god gjenvinningspolitikk tilrettelegger for bærekraftig utvikling ved å foredle avfall til ny råvare under stabile rammebetingelser for bedriftsutvikling.
- Gjenvinningspolitikken utvikles i skjæringspunktet mellom miljøpolitikk og næringspolitikk. Gjenvinningspolitikken kan utvikles ytterligere for å forsterke en bærekraftig utnyttelse av ressursene i avfall.

Virkninger for Norsk Industris medlemmer:

- Gjenvinningsindustrien er en viktig leverandør til annen prosessindustri av råvarer og brensler foredlet fra avfall. De viktigste råvarene er metaller (jern, kobber, aluminium, sink, bly, tinn, nikkel, krom og legeringer av disse), papir (aviser, journaler og emballasjepapp), trefiber og forskjellige oljeprodukter, plast og kjemikalier.
- Gjenvinningsindustrien er den som naturlig tilbyr offentlig tjenesteyting og privat næringsliv kostnadseffektive løsninger innen avfall- og gjenvinningstjenester og miljøtjenester forøvrig.
- Å gjenvinne avfall gir store gevinster for industrien, så vel som for samfunnet ved at bl.a. deponeringsbehovet reduseres, forbruket av energi og jomfrulig råvare reduseres og valget mellom mulige råvarer blir større.

Norsk Industri mener:

Rammebetingelser

Norsk Industri mener Norge må implementere rammedirektivet for avfall på lik linje med EU. Rammebetingelsene i Norge må være likest mulig våre konkurrentland, for at norsk konkurranseevne ikke skal svekkes. Norske myndigheter må komme i prosess med Kommisjonen på revideringen av EUs strategi for avfallsreduksjon og gjenvinning, og trekke med seg norsk næringsliv.

- **Avfallshierarkiet**

Norsk Industri støtter avfallshierarkiet, og de skarpere skillene mellom de fem nivåene; Forebygging, bearbeiding for ombruk, resirkulering, annen gjenvinning og sluttbehandling. En korrekt oversettelse av definisjonene er en forutsetning for en harmonisert avfallspolitikk i Europa.¹ For avfall med miljøgifter som bør tas ut av kretsløpet, anses sluttbehandling som preferert løsning.

For å oppfylle avfallshierarkiet må myndighetene stille krav om forbehandling med sortering av restavfall, for økt resirkulering.² Likevel må det innenfor rammen av avfallshierarkiet også være rom for fleksible løsninger, som kombinerer forskjellige gjenvinnings- og behandlingsmetoder, ut fra lokale forutsetninger og markedsmuligheter. Bare ved en slik fleksibilitet kan kostnadseffektive løsninger oppnås.

- **Avfallsplaner**

Rammedirektivet fastslår at det skal etableres nasjonale avfallsplaner. De nasjonale planene må ta hensyn til at gjenvinning er avhengig av og foregår i, et internasjonalt marked. Nasjonal planer må tilpasses eksportmarkeder for gjenvunnet råvare.

- **Avfall som ressurs**

Norsk Industri støtter EUs rammedirektiv i at gjenvunnet råvare får status som produkt på lik linje med jomfrulig råvare, og forventer at en slik status åpner markeder ytterligere og reduserer byråkratiet.

- **Produsentansvar**

Produsentansvar er langt mer effektivt enn skatter, avgifter og gebyrer. Norsk Industri mener produsentansvarsordningene bør videreføres som næringslivets ansvar. Næringslivet sitter selv med produktkunnskapene og forutsetningene for å minimere produktenes miljøbelastning gjennom livsløpet. Produsentansvar fremmer bærekraftige produkter, ombruk og gjenvinning. Produsentansvar må ikke føre til monopoler på definerte avfallstrømmer. Produsentansvarsfondene må ikke under noen omstendigheter tappes for å finansiere kommunal renovasjon som skal finansieres over renovasjonsgebyret.

---

¹ Prevention, preparing for re-use, recycling, other recovery and disposal er de tilsvarende begrepene i direktivet

² Forbehandling av restavfall til forbrenning fører deler av denne sterkt voksende avfallsstrømmen lenger opp i avfallshierarkiet, fra annen gjenvinning til resirkulering.

Konkurransse og marked

Fri konkurranse i alle ledd i et gjenvinningsmarked, og internasjonal handel med gjenvunnet råvare og miljøteknologi, er en forutsetning for samfunnsøkonomisk og miljømessig fornuftig gjenvinningspolitikk.

Det kommunale monopolet på husholdningsavfall bør erstattes med private løsninger med kommunene som en tilsyns- og kontrollmyndighet. Kommunal forretningsdrift for å betjene private bedrifter bør som hovedregel unngås. Det må legges til rette for økt verdiskaping gjennom nye konkurranseformer med innovative og bærekraftige innkjøp, som for eksempel offentlig privat samarbeid.

- **Enerett**

Den norske praktiseringen med tildeling av enerett med etterfølgende direkte-tildeling er ulovlig etter EØS-regelverket. Staten må stanse denne praktiseringen hos kommunene.

- **Råmaterialer Internasjonal handel**

Eksportrestriksjoner på gjenvunnet råvare lukker markeder. Industriens tilgang på råvare er essensielt for produksjonen, og derfor må hverken gjenvunnet eller jomfrulig råvare ilegges eksportrestriksjoner. Et norsk og europeisk gjenvinnings-samfunn vil kreve fri handel med avfall som ressurs.

- **Resirkuleringssertifikater**

Norge trenger i likhet med EU nye markedsbaserte virkemidler for gjenvinning og bruk av resirkulerte materialer på nasjonalt, europeisk eller globalt nivå. Sertifikater kan brukes som virkemiddel for økt resirkulering ved å belønne spart råvareekstraksjon, energiforbruk, og CO₂utslipp. Dette vil også bidra til jevne ut dagens negative forskjell i mellom resirkulering og energiutnyttelse, hvor økonomiske tilskudd tilfaller energiprosjekter.